

Έν Χανίους

ΣΗΜΑΝΔΗΡΑΚΗ ΖΑΧΑΡΕΝΙΑ

ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΚΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

18ου & 19ου αιώνα

(ΑΝΑΤΥΠΟ)

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΧΑΝΙΩΝ

ΣΗΜΑΝΔΗΡΑΚΗ ΖΑΧΑΡΕΝΙΑ

Προϊσταμένη Ιστορικού Αρχείου Κρήτης

ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΚΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ 18ου & 19ου αιώνα

Τα ιδιωτικά συμφωνητικά που συντάσσονταν μετά από συνομολογία πωλητή και αγοραστή και γραφόταν συνήθως από ιερωμένους ή από τα πιο μορφωμένα και αναγνωρισμένα μέλη της κοινωνίας, κατά την διάρκεια της τουρκικής κατοχής στην Κρήτη, κατέχουν σήμερα σημαίνουσα θέση ανάμεσα στα άλλα αρχειακά κείμενα και φυλάσσονται ως πολύτιμα έγγραφα που αποδίδουν σπουδαία και διάφορα ιστορικά στοιχεία. Συνήθως υπήρχε ένας συγκεκριμένος τύπος και καθορισμένοι γλωσσικοί όροι που ο γραφέας χρησιμοποιούσε κατά τη σύνταξη του δικαιοπρακτικού εγγράφου - κάτι που σε γενικές γραμμές ακολουθείται και σήμερα. Ανάλογα με την περιοχή είτε διατηρούνταν από τον γραφέα, ο οποίος και έδινε αντίγραφα στους συμβαλλομένους, είτε τα επικύρωνε ο αρμόδιος Ιεροδικαστής με σχετική πράξη. Τα έγγραφα είχαν κύρος και λαμβανόταν υπ' όψιν από τις αρχές όταν προέκυπταν θέματα ιδιοκτησίας, κληρονομίας ή χρεών.

Για την σημερινή εργασία παραβλήθηκαν δύο δέσμες δικαιοπρακτικών εγγράφων που απόκεινται στο Ιστορικό Αρχείο Κρήτης, και ανάγονται κυρίως στον 18ο αιώνα και εν πολλοίς συνάγεται ότι αναφέρονται στην περιοχή των Σφακίων. Συγκεκριμένα η μια έπεται χρονικά της άλλης, χωρίς φυσικά να έχουν καμία σχέση μεταξύ τους, πέραν της φύσης των εγγράφων που περιέχουν. Παράλληλα έγινε σύγκριση και με δύο ιδιωτικά δικαιοπρακτικά έγγραφα των ετών 1811 και 1827 τα οποία απόκεινται στο Αρχείο Εμμ. Παπαγιαννάκη (Ιστορική Συλλογή 39 του Ιστορικού Αρχείου Κρήτης).

Η πρώτη δέσμη των δικαιοπρακτικών εγγράφων περιέχει 27 έγγραφα αγοραπωλησιών των ετών 1713 έως και 1733. Τα έγγραφα είναι πολύ εφθαρμένα, εμφανώς από υγρασία, βιβλιοδετημένα, με δερμάτινο στάχωμα μικρού μεγέθους. Πολλά από αυτά είναι σπαράγματα που απλώς βρίσκονται ανάμεσα στις σελίδες του τομιδίου, αλλά συνάγεται ότι αποτελούν τμήματα της συλλογής αυτής, δεδομένου ότι συμφωνούν χρονικά αλλά και εμφανίζονται με τον ίδιο γραφικό χαρακτήρα με τον οποίο είναι γραμμένα τα υπόλοιπα. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα έγγραφα δεν είναι βιβλιοδετημένα κατά απόλυτη χρονολογική σειρά, άρα εικάζεται ότι η βιβλιοδεσία τους έγινε πολύ αργότερα της αρχικής γραφής. Κατά την επεξεργασία τους ταξινομήθηκαν, θεωρητικά βέβαια, χρονολογικά ώστε να σχηματισθεί η χρονική αλληλουχία. Παρά ταύτα θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι στις άγραφες σελίδες στην αρχή και το τέλος του τομιδίου υφίσταται πλήθος τουρκικών σφραγίδων, γεγονός που γεννά αμφιβολίες αν και κατά πόσον αυτό ήταν ένα απλό ιδιωτικό αρχείο δικαιοπρακτικών εγγράφων ή μέρος επίσημης συλλογής. Σε αυτό συντελεί και το γεγονός ότι ενώ είναι γραμμένα προφανώς από το ίδιο άτομο, εφ' όσον φέρουν όλα το ίδιο γραφικό χαρακτήρα, εν τούτοις οι γραφείς των εγγράφων είναι διάφοροι: δάσκαλος, ιερείς, ιερομόναχος, κλπ.

Οι τόποι που εμφανίζονται να πωλούνται και να αγοράζονται απαντώνται συνεχώς και μάλιστα με συχνότητα, αν μη τί άλλο, αξιοπρόσεκτη. Ακίνητο με τοπωνύμιο “πάσπαρος” εμφανίζεται να πωλείται και να αγοράζεται 8 φορές στο διάστημα των 20 αυτών χρόνων, η τοποθεσία Σαμαριά, προφανώς η γνωστή μας Σαμαριά(;) 6 φορές, άλλα ακίνητα με τα ονόματα “αγριούς” και “Λυβάδα” 5 φορές και 2 φορές, αντίστοιχα.

Η δεύτερη δέσμη περιλαμβάνει δεκαοχτώ έγγραφα, και η χρονική περίοδος την οποία καλύπτουν είναι από το 1764 έως και το 1877 δηλαδή περίπου ένας αιώνας. Είναι αγοραπωλησίες, πιστοποιήσεις περί ιδιοκτησίας, εκτιμήσεις αξιών ακινήτων, μια διαθήκη, μια συμφωνία που δεν έγινε αποδεκτή, εξοφλήσεις χρεών, κ.ά. καθώς και ένα επίσημο έγγραφο του Πρωτοδικείου Σφακίων για οικογενειακό κληρονομικό θέμα. Τα έγγραφα αυτά αποτελούν τμήμα μιας ενότητας ιδιωτικών, οικογενειακών εγγράφων, Ελληνόγλωσσων και τουρκόγλωσσων, το σύνολο των οποίων αγοράστηκε από το Ιστορικό Αρχείο Κρήτης το 1987. Πρόκειται για λυτά

έγγραφα, τα περισσότερα από αυτά, μονόφυλλα ή δίφυλλα, σε κακή κατάσταση και πολύ εφθαρμένα από το δίπλωμα. Κατά το μεγαλύτερο μέρος τους είναι πολύ δυσανάγνωστα με πλήθος συντομογραφιών και συντμήσεων. Μερικά φέρουν μικρού μεγέθους τουρκικές ή ελληνικές ιδιωτικές σφραγίδες.

Είναι αυτονόητο ότι στα δικαιοπρακτικά έγγραφα, σημαντικά είναι - συν τοις άλλοις - και τα ονοματολογικά στοιχεία. Κύρια ονόματα, επίθετα, προσωνυμίες κλπ. αλλά ενδεχομένως και γενεαλογικές μαρτυρίες για συγγένειες και οικογένειες στις διάφορες περιοχές, καταγράφονται στα έγγραφα, σε εποχές για τις οποίες δεν έχουν διασωθεί μητρώα του πληθυσμού ή άλλες ληξιαρχικές καταγραφές, γι αυτό και προσδίδουν ακόμη μεγαλύτερο ενδιαφέρον για συγκεκριμένα έγγραφα. Πωλητές, αγοραστές αλλά και μάρτυρες κατά τις δικαιοπραξίες, συχνά και αναφορές στους γειτνιάζοντες κατόχους ως προς τα σύνορα των ακινήτων, αποτελούν σπάνια και μοναδικά στοιχεία για τις περιοχές που αφορούν και όχι μόνο από ονοματολογική άποψη αλλά και γλωσσολογική, λόγω του τρόπου γραφής των ονομάτων. Αξιοσημείωτο επίσης είναι το γεγονός της αλλαγής του τονισμού λέξεων, σε περιπτώσεις συγκεκριμένων και συχνά χρησιμοποιούμενων εκφράσεων κατά τη σύνταξη των δικαιοπρακτικών εγγράφων. Στις περιπτώσεις αυτές, ο τονισμός μιας λέξης συμπαράσχει τον τονισμό άλλης στην ίδια φράση και το αντίθετο (π.χ. Παίδων - παιδιών του, τέκνων - τεκνών του, κλπ). Δεδομένος επίσης είναι ο τρόπος γραφής, με φράσεις τυποποιημένες που απαντώνται σε όλα τα έγγραφα, που προσδιορίζουν σαφώς τους όρους της αγοραπωλησίας και επιβεβαιώνουν και επικυρώνουν τη μεταβίβαση των ακινήτων στους νέους ιδιοκτήτες.

Αλλά το ζητούμενο στην εργασία αυτή είναι τα τοπωνύμια και μικροτοπωνύμια που καταγράφονται στα έγγραφα των προαναφερόμενων συλλογών. Και στις δύο συλλογές τα τοπωνύμια δεν είναι πολλά. Τα μικροτοπωνύμια σαφώς αναφέρονται, αν και όχι πάντα και το υπό αγορά και πώληση ακίνητο προσδιορίζεται από άλλα στοιχεία όπως είναι π.χ. το όνομα του ιδιοκτήτη ή των ιδιοκτητών των περιοχών που συνορεύουν με αυτό - π.χ. στην πρώτη συλλογή:

“... ομολογώ ότι μου έδωκεν δια την πάρτε μου την γωνιάν και δια την πάρτε μου τζή λαγάρες εις του μητζικόστα ...”

Αλλά και :

“... θέλη ο άνωθεν χρηστούλης ο μπραγός και πουλή ξενεύη και αιωνίως αλλοτριώνει του καπετάν Γεώργι Ζαμπετάκη την μάρτεν του το πλαγάκι. την μάρτεν του τζη γυναικοσπηλιάς από τέσερεις πάρτες τζη τρείς . απού το έβρικα από τζη γυναίκας μου τζη καλογεροπούλας σήμεραν σαράντα χρόνους. και συνορεύει από μαίστρω και από βορεινά η πάρτε του βαϊδογιώργι και από ανατολικά και γαρπινά τον καπετανιανιών και ο δια τιμήν και ξασμόν του αυτού χωραφίου του δίδει ο άνωθεν καπετανογιώργης ο αγοραστής...” κλπ. (1730, Μαρτίου 14)

Επίσης στη δεύτερη συλλογή:

**“Καστέλι σφακήα χορίο αγιαρουμέλι/
1815 σεπτεβρίου 5 ημέρα κήριακή/**

τήν σίμερον ανεφάνικεν ησεμένα τόν γραφέα και ής/ τους ηπογεγραμένους μαρτήρους η μαρούλα νιόλοπούλα με/ τό πεδιτζη τον γιόργη και μας επήρε και στημαραμέν τζη με/ρικόν πράγμα που του ήχεν ο άνδρας της ο μανόλης λαγο/ναράκης και πουλι του ανηψηού τζη λαγοναράκη του ξηρούχη απου/ το σόχορο που ήχεν στου πόλο κουτουλακη στην αβλί έμπροσθεν/ ότη τζη βγένι στο μιράσι του ανδρός τζη το μισο ήγουν από τεσε/ρα μερίδια του σοχόρου το ένα με όλα του τά δικεόματα ηγου/ν τα δενδρι που ήχε μέσα και απου το μιλο απου ήνε στού μιχελιου/ οπήσο τουπουλό το μισο ρούπη του άνοθεν ξηρούχη καθος τα/ ε(κ)τημίσαν η στημαδόρι σόχορο και μιλο γροσα εβδομίντα/ πέντε νού (μερο) γρ. 75 και λαβενο τα ησχήρας μου σόα και ανελιπη/ και απου τη σίμερον και οπρος να ήνε και να γρικάτε στην εξουσίαν/ πουλίσι χαρισι κάμνι το οσ καλα του φανισθή μίνιποροντας τι/νας να τον πηράξη μίτε δικος μίτε ξένος και ησένδιξη αλι/θη του δίνo το παρόν τέμεσουκη με τους ηπογεγραμένους μάρτηρους./

Παρόμοια στοιχεία και σχετικά ίδιος τρόπος γραφής απαντάται και στα δύο έγγραφα του Αρχείου Παπαγιαννάκη αν και το πρώτο (1811) είναι και το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα:

1811: πρώτι αυτούστου

δια του γραματός φανερόνο και ομολογό ε/γό ο υποκατοθέν γεγραμένος ο σουμάμ πασάς γι/ αγιαδόγλους ότι πώς επούλησα το πέρβόλη μου: και διό/ σπήτια με ότι έχη μέσα του γιάνη αλεξαντράκη στη μια/ μερεα ύνε ο

ποταμός ιζή διό μεριές ύνε στρατα τού / χοριού στην άλη ύνε ο γιάνης ο αγοραστής στα σπητια ύνε/ σεφίς ο μεμέκος τζιδιοπάτις στην αλι το σοκάκι στην άλη/ μερια υ αβλή με τι πενοβγαρσιά τονε ακομης από/ ξο από το περβόλη στο ποταμο μία κουκουδιά και μία μούρν/νηά και ο κοπρόλακος όπου ύνε στο σοκάκι. Τα οπιά/ του τα πούλησα γρ 1255: λέγο γρόσια χήληα διακόσια/ πενήντα πέντε. και έλαβα τα άσπρα πηρταμάμ σόα/ και ανεληπές και δια το βέβeson τις αληθίας εδοσα το/ παρόν μου υς χήρας τού βάζοντάς και τους κατοθέν μαρ/τιρας..” κλπ.

Αν αναφέρθηκαν τα παραπάνω έγγραφα είναι γιατί, ενώ δεν παρουσιάζονται ως τοπωνύμια τα στοιχεία των συνόρων, είναι ενδεχόμενο στα επόμενα χρόνια να χρησιμοποιούνταν ως τέτοια: ή πάρτε του βαϊδογεώργι, των καπετανιανών, δεν αποκλείεται αργότερα να οριοθετούσαν περιοχές με αυτές τις συγκεκριμένες ονομασίες.

Υπάρχουν όμως και έγγραφα στα οποία τα μικροτοπωνύμια είναι αρκετά και ιδίως όταν αναφέρονται λεπτομερώς τα σύνορα των υπό πώληση ακινήτων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα δύο από τα έγγραφα της πρώτης συλλογής:

1715 / ιαννουαριου - 20

Με την παρούσαν ομολογίαν ομολογά ο γέρω νικόλαος αλληφχεράκης. εμπροσθάς εμένα του γραφέως, και των κάτωθεν μαρτύρων. πως πουλή ξενεύει και αιωνίος αλλοτριώνοι. του καπετάν γεώργι ζαμπετάκη. την μπάρτεν του τον πάσπαρω όλλον του το αδερφικώ. και έχη σήνορο από την βορηνή μερέαν. από τζη δύο μουστάκους, και κόβγη κοφτά και πάει στον αρόλυθον. και αποκεί κόβγη και πάγη στον κατζοαγρούλιδω. και αποκεί πάγει το λαγκώ και κατεβένη στην πάντα. ανατολικά το λαγκώ λαγκώ. να φτάξι στην συκιάν οπού κάνι το λαγκώ το στένεμα. από την γαρμπηνή πέρνει και πάγη και πουμπουρίζει κατά που πορίζομεν σταλαγάργια. και αποκεί πέρνει και πάγη στον χαλασέ. και αποκεί βγένι και πορίζει στον εγκρεμνόν. Και οδια τιμήν και ξασμόν του αυτού χοραφίου, του δίδει ο άνωθεν αγωραστής ρεάλια 6 έξη. Οδιά τελείαν εξεπλερωμή ξέπραξης. και να μην μπορή κανενής να πηράξη τον άνωθεν αγωραστήν. μήτε παιδίμου, μήτε εγκώνιμου μήτε άλλος τινάς, εις κάθε καιρόν οπουνάει. και έτζη τα δύο μέροι συβάζονται αγαπητά. γράφουν το παρόν και βάνουν και μαρτύρους...” κλπ.

Και επίσης:

1727 / Ιανουαρίου 9

Εμπροστάς των κάτωθεν υπογεγραμμένων μαρτύρων και εμένα του γραφέως. ομολογώ εγώ ο σταυριανός μωράκης. ότι θέλω πουλώ ξενεύω, και αιωνίως αλλοτριώνω με πάσαν καλλήτερον μόδον. του καπετάν γεώργι ζαμπετάκη. κάπιον τόπον τον έχω αδερφικόν μου και την πάρτε του αδερφού μου του στρατιώτη. όπου την ήχα αγορασμένον με μαρτύρους και με ντεμεσούκη. κραζόμενος στον ήλιγκα άγριον και καματερόν. με όλλατον τα Δικαιώματα. όποιαν ώραν θα μυράζεται αυτός ο τόπος να γρουκούνται τα σύνορά του. του μηλύγκου το λαγκώ και η στράτα κουμούνα. να πάει στο σταλακτάρι. να γυρήσει να μπή στου μαβρομάλι το λαγκώ. Έχη βόσκημα τον χρόνον παράδες 54 πενήντα τέσερεις. Συβαστικά τα δύο μέροι. ο διαγρώσια δεκοκτώ 18 οδιά πρώτη δεύτερη στήμα οδιατελείαν εξεπλερωμή...” κλπ.

Τα τοπωνύμια που απαντώνται στα έγγραφα είναι:

Στην πρώτη δέσμη: Ανώπολη, Αράδενα, Γαύδος, Σανμαριά (αξιοπρόσεκτη η γραφή του τοπωνυμίου: άλλοτε Σαμαριά και άλλοτε Σανμαριά, που παραπέμπει σαφώς στην προέλευση του ονόματος), Σφακιά. Τα μικροτοπωνύμια είναι: αγριούς, αμυγδαλίδι, αμυγδάλους, αρόλυθο, αστυβιδέ, βιγλί, γυναιοκοσπηλιά, γωνιά, διακίμη, στο δραγανίγω, ήλιγκας ή μήλιγκας, κατσοαρούλιδω, Κουκουλά, λαγάρες ή λαγάρια, λαγκός, Λυβάδα, του μαυρομάλλη ο λαγκός, στον μιτσηκόστα, μουστάκους, πάσπαρος, πίσκοπος, πλαγάκι, σταλακτάρι, χαλασές.

Στη δεύτερη δέσμη τα τοπωνύμια είναι: Αγία ρουμέλη, Κουφός, λιβανιανά, ποτιστήρια, Σφακιά. Τα μικροτοπωνύμια είναι: Αηνικόλα, καφαλομούρια, ληγάτο, λιαλιαδίνα, στον μιχελιουδογιάννι, σκονιάρι.

Στα δύο δικαιοπρακτικά έγγραφα του Αρχείου Παπαγιαννάκη δεν απαντώνται τοπωνύμια εκτός μόνο ένα στο δεύτερο έγγραφο (1827), όπου αναφέρεται χωράφι στο κουνουνάρι.

Για αρκετά από αυτά είναι αρκετά εύκολο να αναζητηθεί η ρίζα ή η προέλευση των τοπωνυμίων. Π.χ. ο “πάσπαρος” παραπέμπει προφανώς στο είδος του εδάφους, πάσπαλο, χώμα κονιορτοποιημένο και μαλακό. Η “λυβάδα” έστω και ανορθόγραφη παραπέμπει σε τόπο ήρεμο και εύφορο όπως το λειβάδι, το “πλαγάκι” ίσως την πλαγιά λοφίσκου, η “αστυβιδέ”

στο γνωστό ακανθώδες φυτό ασπιφίδα ή αστυβίδα, και το “αμυγδαλίδι” ή “αμυγδάλους”, σε περιοχή με αμυγδαλιές ή μια αμυγδαλιά, προφανώς μόνη στην περιοχή και επομένως σημείο αναφοράς.

Για άλλα είναι αρκετά δύσκολη η αναζήτηση της ρίζας του τοπωνυμίου. Ο “πίσκοπος” π.χ. είναι μάλλον δύσκολος στην εξήγηση της προέλευσης του ονόματός του, εκτός και αν η περιοχή που βρισκόταν ήταν έδρα ή τόπος καταγωγής επισκόπου της εποχής.

Η γράφουσα δεν επιχειρεί βέβαια εδώ την ετυμολογία των παραπάνω τοπωνυμίων ούτε καν την εξήγησή τους. Αυτό είναι θέμα των ειδικών επιστημόνων που ασχολούνται αποκλειστικά με το θέμα. Απλώς δίδεται το έναυσμα για την περαιτέρω έρευνα στα δικαιοπρακτικά έγγραφα, δημόσια ή ιδιωτικά, η οποία και εκτιμάται ότι θα αποδώσει ιδιαίτερα σημαντικά στοιχεία για τα Κρητικά τοπωνύμια. Η διάσωση, διαφύλαξη, έρευνα και επεξεργασία των αρχείων συμβολαιογράφων και Υποθηκοφυλακείων, είναι το πρώτο βήμα για την ανάδειξη και καταγραφή πολύτιμων στοιχείων. Και όσο συντομότερα γίνει αυτό, τόσο καλύτερα θα διατηρηθεί η τοπωνυμική κληρονομιά μας, σήμερα που το σχέδιο “Καποδίστριας” έχει επιφέρει τόσες αλλαγές. Η για διάφορους λόγους μετονομασία περιοχών, χωριών και συνοικισμών είναι μέγα πρόβλημα που καταστρέφει ιστορικές αναφορές και τοπωνυμικούς θησαυρούς.

Τα δικαιοπρακτικά έγγραφα ακόμη και αν δεν παρουσιάζουν ηρωϊκές πράξεις και συμβάντα των Επανάστασεων, μπορούν να μας δώσουν πολύ χρήσιμες πληροφορίες (έστω και με αρκετές δυσκολίες στην ανάγνωση...) για την καθημερινή ζωή, τις συναλλαγές, τον τρόπο σκέψης και πράξης των απλών ανθρώπων που έζησαν στην Κρήτη. Και σχετιζόμενα με ιστορικά ντοκουμέντα και ζωντανές μαρτυρίες μπορούν να μας προσφέρουν πολλά σημαντικά στοιχεία όχι μόνο σχετικά με τη γλώσσα και τον τρόπο σύνταξης τους αλλά και επί πλέον ονοματολογικά, γενεαλογικά, οικονομικά και βέβαια κυρίως το ζητούμενο: τα Κρητικά τοπωνύμια.

Παρακάτω παρατίθενται δειγματοληπτικά μερικά από τα έγγραφα σε χρονολογική σειρά. Στα έγγραφα που μεταφέρονται εδώ ακριβώς όπως μεταγράφηκαν, με τις - ίσως - περιεργες για την εποχή μας φράσεις και λέξεις, ο αναγνώστης μπορεί να αντλήσει πλήθος στοιχείων που συνθέτουν

μια μοναδική εικόνα ως προς τις μεταβιβάσεις ακινήτων - και όχι μόνο - κατά τους περασμένους αιώνες. Αυτονόητο είναι ότι διατηρείται η σύνταξη, ορθογραφία, στίξη συντομογραφίες και συντμήσεις στα κείμενα. Σημειώνεται ότι οι κάθετοι μέσα στο κείμενο προσδιορίζουν την αλλαγή γραμμής στο έγγραφο, για την ευκολία της ανάγνωσης έχουν, κατά το δυνατόν, αποκατασταθεί οι συντομογραφίες, ενώ ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει επίσης στο Γλωσσάρι, στο τέλος της εργασίας, όπου θα βρει απαντήσεις στις απορίες για τους γλωσσικούς όρους που χρησιμοποιούνταν ευρέως στα δικαιοπρακτικά έγγραφα και οι οποίοι, σε αρκετές περιπτώσεις, έχουν επιρροές από ξένες γλώσσες - τόσο από την τουρκική όσο και τις ευρωπαϊκές.

/1713/ ιουλλίου 18

Ο νικόλας φραδελάκης θέλει την σήμερα, έμπροσθεν/ των κάτωθεν μαρτύρων, και εμένα του γραφέως. ότι/ δίδει, πουλεί ξενεύει και αιωνίως αλλοτριώνει εκείνο/ το κομάτι την μαδάραν οπού έχει από του κυρού του/ λεγομένη λυβάδα/ ηντζήρκα λύτρες δύο/ και πουλή/ τηνε του καπετάν γεώργι ζαμπετάκι, ο δια σίλα/ νιά ένα. διατελείαν εξεπλερωμή τζή άνωθεν μα/δάρας. και από τη την σήμερα και ομπρός να την έχει, και να/ την εξουσιάζει ο άνωθεν γεώργιος. παιδιών παιδι/ ών του/ τέκνων τεκνών του/ χορίς τινός εναντιώμα/ τος/ και ούτως κοτέντα τα δύο μέροι συμβαστικά βά/νουνσι και τους κάτωθεν μαρτύρους.

μάρτυρας ο νικόλας καντηλάκης
μάρτυράς ο σταμάτης βλεπεδάκης
και εγώ παπά ιω(άννης) μάρτυρας και γραφέως

/1714/ νοεμβρίου 16

Την σήμερα συμβάζονται τα δύο μέροι αγαπητά, έμπρο/ σθεν εμένα του γραφέως και των κάτωθεν μαρτύρων, και ο/ μολογούσιν οι λεγόμενοι από το νησί γάβδος. ο γέρω βρέξης με/ τα παιδιά του. και ο τριδο- γεώργις με τα παιδιά του. και οι/ τρεις αδερφοί, ο γιάννης, ο μανούσος και ο βρέξης με τα παιδιά/ τονε. ότι δίδουν πουλούν ξενεύουν και αιωνίως αλλοτριώνουν./ με κληρονόμους και διαδόχους τονε την πάρτε τονε την μαδάραν, ονομαζόμενην κουκουλά. όπερ ήχασιν από τση πάλαι πατρογονικόν/ των δύο αδελφών ζαμπετάκιδων./ του καπετάν γεώργι και του

αδελφού του του βαρδί με τον/ μπάρμπατονε τον γέρω καπζούλη. η τρείς αγοραστάδες,/ οπού είτονε παραμπρός του κυρού τονε' και εσυβάστησαν/ αγαπητά, οι άνωθεν λεγόμενοι και την επουλούσιν των άνω/ θεν αγοραστάδων' και κάνει τυρί λύτρες νόμο τριάντα/ οκτώ και τον εδίδουν ρέ (ρεάλια) δεκαεννιά. διάξ έπραξης εις των αιώνα. Λοιπόν από την σήμερα να είναι/ και ναγρυκάται των άνωθεν αγοραστάδων. Συν τοις κλη/ ρονόμοις και διαδόχοις αυτών. μην ημπορόντας τινάς να/ τους πηράξη και τους τρείς μήτε εδικός, μήτε ξένος. ή πε/ δί των ή εγκόνι τονε. εις πάσαν καιρόν όπου νάναι. και έτζη ο/ μολογούν πως τα έλαβαν τα δέκα εννιά ρέ(άλια). Στα χέρια τονε/ ευχαριστημένοι. και κάνουν το παρόν γράμμα και βάνουν και μαρτύ/ ρους.-

μάρτυρας ο δημήτρις παπαδάκης
μάρτυρας ο βαρδής τζελιουδάκης./
εγώ ο νικόλας παπαδάκης μάρτυρας και γραφεύς.

1720 / δεκεμβρίου 17

Με δύναμεις του παρόντος ηστρουμέντου. συμβάζουνται τα δύ/ ο μέροι αγαπητά. έμπροσθεν εμένα του γραφέως και των κά/ τωθεν μαρτύρων. οι τέσσεροις αδελφοί καβρουδάκιδες οι που/ λιτάδες άπου το ένα μέρος, και ο καπετάν γεώργις ζαμπετάκης και χρηστούλης κλωναδάκης, και ο νικόλας παπαδάκης, και ο/ μαστρονικηφόρος. ξιλικάκης ή αγοραστάδες από το άλλο μέρος./ και θέλουν οι αυτοί τέσσεροις αδελφοί οι καβρουδάκιδες, και δίδουν/ και πουλούν ξενεύουν και αιωνίως αλλοτριώνουν. το όσο χωράφι και αμ/ πέλι και σπίτια απού τον ευρίσκονται από του κυρού τοναις./ και ο διά τα πράγματα εκείνα, των εδίδουν οι άνωθεν αγοραστά/ δες, των τεσσάρων αδερφών των καβρουδάκιδων ρέ (ρεάλια) 44 σα/ ράντα τέσσερα. ο διατελείαν εξεπλε/ ρωμήν ξέπραξης. ακό/ μη ευρίσκονται του γιώργιακα. από τζή μάνας του. κάμποσο α/ μπέλι και του edώκασι η άνωθεν αγοραστάδες του αυτού γιώργια/ κα, διά το αυτό αμπέλι. ρέ (ρεάλια) 18 δεκαοκτώ. ο διατελείαν εξεπλε/ ρωμήν. και από του νύν και έμπροσθεν, να τα έχουν τα πράγμα/ τα εκείνα, η άνωθεν αγοραστάδες. παιδίων παιδιών τους, τέ/ κνων τεκνών τωνε. πουλήσουν χαρίσουν κάνωντάς το ως καλά/ των εθέλει φανεί. ωσάν πράγμα εδικό-τοναι και να μην η/ μπορή κανενείς να τους πηράξη εις πάσα καιρόν όπου να είναι. μήτε εδικός μήτε ξένος. και τα δύο μέροι κοτέν τα Γρά/ φουν το

παρόν και βάνουν και μαρτύρους.-

μάρτυράς ο γερόννμος ζορβουδάκης και ιωάννης νταμοράκης/
εγώ παππά νικηφόρος μάρτυρ και γραφεύς καθώς μου είπαν τα
δύο με/ροι

και να γρυνάται το αμπέλι οπού είχασι εις τζη αμνυγάλους πώς/ εσυβα-
στήκασι η τέσεροις αγοραστάδες και αφίκασί το του χριστούλη κλι/ ναδά-
κι. να δώσι απού τα άσπρα εκείνα τα ευτά ρεάλια/ να το έχει εκείνο χό/ ρια
του':-

1722/ οκτωμβρίου 6

Με την παρούσαν σύμβασιν. Συμβάζονται αγαπητά/ τα δύο μέροι.
Αλνγηζος αληφχεράκης και ο καπετάν/ γεώργις ζαμπετάκης. και θέλει ο
άνωθεν αληγγύζος και/ πουλή ξενεύει και αιωνίος αλλοτριώνει του αυτού
καπετάν γεώργι. Εκείνο το χοράφι οπού έχει στον πάσπα/ ρον όλλον του
το αδερφικόν. και ο διά τιμήν και ξασμόν του αυτού χοραφίου. του δίδει ο
άνωθεν αγωραστής καπετάν/ γεώργις, ρέ (ρεάλια) πέντε και απού την

σήμερον και ομπρός ναγρυν-
κάτε το αυτό χοράφι, του
καπετάν γεώργι, να το/ έχει
και να το εξουσιάζει ωςάν
πράγμα ίδιον και καθολι-
κόν edikόν του, καθώς το
αγόρασεν. παιδιων παι/
διών του. τέκνων τεκνών
του χωρίς τινός εναντιώμα-
τος. και έτζη κοτέντα τα δύο
μέροι, γράφουν το πα/ ρόν
και βάνουν και μαρτύ-
ρους':-

μάρτυρας ο μανόλης αρχο-
ντάκης

μάρτυρας ο βαρδής αρχο-
ντάκης

παπά νικηφόρος μάρτυρας
και γραφέως στα άνωθεν

1722/ νοεμβρίου 1

Με την παρούσαν σύβασιν συβάζονται τα δύο μέρει αγ/ απητά. ο γεώργις τζουρουδάκης με τον καπετάν γεώργι/ ζαμπετάκι. και δίδει και πουλεί ξενεύει και αιωνίος αλλοτρι/ ώνι ξεπραξής ο γεώργις τζουρουδάκης. του καπετάν γεώρ/ γι τη πάρτεν του την ορφανική, όπου και αν είναι. από ό/ρος έως γιαλώ. και ο διατιμήν και ξασμόν του αυτού χοραφί/ου. του δίδει ο άνωθεν καπετάν γεώργις του αυτού πουλη/τη. ρεά-λια τρία, παρά λ' τριάντα. και από την σήμεραν και ομπρός να το έχει και να το εξουσιάζει, ο καπετάν γεώργιος, ωσάν/ πράγμα ίδιον και καθολικόν του. καθώς το αγώρ/ασε παι/διων παιδιών του τέκνων τεκνών του. χωρίς τινός εναντι/ ώματος και να μην ημπορή κανενής, να του δώσι πήρα/ ξην μήτε αδερφός μήτε ξένος, μήτε αξάδερφος. ούτε αλ/ λος τινάς, εις πάσα καιρόν οπού νάναι καθώς το αγώ/ρ/ασε και είναι πράγμα εδικόν του. και γι αύτως βάνουν και τζηκά/ τωθεν μαρτύρους.

μάρτυρας ομαβρίς κουφάκης
παπά νικηφόρος μάρτυρας

1723/ νοεμβρίου 14

Με την παρούσαν ομολογίαν ομολογώ εγώ ο κατζού/ λης αρχοντά-κης πώς δίδω πουλώ ξενεύω και αιωνί/ ος αλλοτριώνω του καπετάνομου του ζαμπετογεώργι. το αδερφικόν μου, ότι μου βγένη από πέντε πάρ/ τες η μία. απού τον πίσκοπον, από τζη αγριούς, και, απού την σαμαργιάν. Όλον μου το αδερφομύρι καμα/ τερόν και άγριον. ο διά γρώσια τέσσερα και κάρτο. τα/ οποία άσπρα έλαβα εις τα χέργια μου σώα και ευχα/ ριστημένα. ο διατελείαν εξεπληρωμήν ξέπραξης/ και απού του νύν και έμπροσθεν, να είναι και να γρυκάται του άνωθεν αγωραστή, με κληρονόμους και διαδό-χους/ του. μην ημπορώντας τινάς, να τον πηράξη, να το/ διασίσει εις κάθε καιρόν οπού νάναι. μήτε αυτόν, μ/ ήτε τα παιδιά του. μήτε εδικός εδικού μου μήτε ξένος. μ/ ήτε κανείς απού το γένος μου και έτζη κοτέντα τα δύ/ ο μέρει αγαπητά, κάνουν το παρόν γράμμα και γρά/ φουν και μάρτυρας:-

μάρτυρας ο καπετάν στρατικός
μάρτυρας ο νικολός ντ (;)
Μάρτυρας (+)

1725/ Δεκεμβρίου -22

Με δύναμεις του παρόντος ηστρουμέντου, συμβάζονται/ τα δύο μέροι αγαπητά. έμπροσθεν εμένα του γραφέως/ και των κάτωθεν γεγραμένων και παρακαλεμένων μαρτύ/ ρων. ο στρατής μανιαδάκης με την γυναίκα του τηγμα/ ρούλα η πουλητάδες απού το ένα μέρος. και ο καπετάν γε/ ώρις ο ζαμπετάκης απού το άλλο μέρος. και δίδει ο άνω/ θεν στρατής με

την γυναίκα του πουλή ξενεύει και αιω/ νίος αλλοτριώνει ξέ-πραξης, του καπετάν γεώργι ένα/ κομμάτι χοράφι εις τόπον κραζόμενον στο βιγλή εις την/ ανώπολιν. και διατιμήν και ξασμόν του αυτού χοραφίου./ του δίδει ο καπετάν γεώργις ο αγρασστής ρέ (ρεάλια) τέσσα-ρα = / ήμισυ. ο διατελείαν εξε-πλερωμήν ξέπραξης τά/ άσπ-ρα εκείνα τά έδοκεν ο άνωθεν καπετάνος. διά το/ μνημόσυ-νον της πενθεράς του αυτού στρατίκου και κρι/ τής γυναι-κός αυτού ήγουν διά την γρά σοφούλαν την/ μακαρίτισαν. και από του νύν και έμπρο-σθεν να το έχη και/ να το εξου-σιάζει σύν τοις κληρονόμοις και διαδόχους/ αυτού. χωρίς τινός εναντιώματος, πουλίσει

χαρί/ σει καμινοντάς το έως καλλά του φανή. καθώς το αγώ/ ρασε και είναι πράγμα καθολικόν εδικόν του. και να μην μπορί κανενής να του δώσει πηράξι εις κάθε καιρόν, μήται/ εδικός μήτε ξένος. και ούτως τα δύο μέροι κοτέντα γρά/ φουν το παρόν με μαρτύρους:-

μάρτυρας ο παπά νικηφόρος

εγώ παπά μανόλης μάρτυρας και γραφεύς στα άνωθεν.

τη αυτή ημέρα

Ομολογώ εγώ ο άνωθεν στρατικός, πως μου έδωκεν/ ο άνωθεν κα-
πετάν γεώργις δια την πάρτε μου/ την σφάκα ρεάλια 2 δύο ήμυσι ο διατε-
λείαν ε/ ξεπλερωμήν. ξέπραξης. ακόμι ομολογώ ότιμου/ έδοκε διατιμήν
πάρτε μου την γωνιάν. και δια την πάρτε μου τζηλαγάρες εις του μιτζή-
κοστα ρεάλια. 6/ ήγουν έξη. ο διατελείαν εξεπλερωμήν ξέπραξης/ και να
μην ημορή κανενής να του δώσι πήραξην μήτε edikos μήτε ξένος.

μάρτυρας και εις αυτό ο παπά νικηφόρος

Εγώ παπά μανόλης μάρτυρας και γραφέως εις τα άνωθεν.

1726/ Δεκεμβρίου -4

Με δύναμεις του παρόντος
ηστρουμέντου τζη που/ λισιάς, αυμ-
βάζονται τα δύο μέρει αγαπητά,/ ο βαρδής ζαμπετάκης, απού το ένα
μέρος. και α/ νιψιός του ο βαρδής
ζαμπετογιωργάκης, απού το άλλο
μέρος. και θέλει ο άνωθεν ζαμπετο-
βαρδής και/ πουλή του ανιψιού του
του βαρδή. την πάρτεν του/ τα σπι-
τια με την αυλήν τοναι. οπού είναι
από του κυρού τοναι αδερφικόν
του. Διά γρώσια οίκοσι έξη./ ο δια-
τελείαν εξεπλερωμήν των αυτών
σπιτιών με/ τα των δικαιωμάτων
αυτών. και από την σήμε/ ρον και
έμπροσθεν να είναι και να γρυκά-
ται αυτά τα/ σπίτια μετά της αυλής
αυτών του αγοραστή/ παιδιων παιδιών του, τέκνων τεκνών του, πουλή/ σει
χαρήσει και ότι καλλά του φανεί να τα κάνει χω/ ρίς τινός εναντιώματος.
και να μην ημπορεί κανείς/ να τον επηράξη εις πάσα καιρόν οπού νάναι.
μήτε/ edikos, μήτε ξένος. και έτζη κοτέντα τα δύο μέρει,/ γράφουν το
παρόν εις ένδειξην και βάνουν και μάρτυρους:-

μάρτυρας ο δημήτρις παπαδάκης

μάρτυρας ο σαβγωλής μυζηθράκης

μάρτυρας ο φραντζέσκος φουράκης

παπά νικηφόρος γιωργιλαδάκης μάρτυρας και γρα/ φεύς
μεθέλημα των άνωθεν δύο μερίδων.

1728/ ιαννουαρίου 2

Την σήμερον ημέραν αναφανήσαν η κάτω γεγραμμένοι, εις/ εμένα τον γραφέαν, και τους κάτω γεγραμένους μαρτύρους./ ο καπετάν γεώργις ζαμπετάκης. απού το ένα μέρος. και ο/ νικολός νταμουλάκης από το έταιρον μέρος. και θέλει ο άνωθεν/ νικολός. και πουλή ξενεύει και αιωνίος αλλοτριώνει ξέπραξης του καπετάν γεώργι ζαμπετάκη. την πάρτεν του τον ήλιγκα/ και τον δραγανίγω και τον μάρκω. ότι του πεύτει εις το μερτικόν/ του, και διατιμήν και ξασμόν του αυτού τόπου. παραλαμβάνει/ ο νικολός απού τον καπετάν γεώργι ρέ (ρεάλια) οίκοσι. 20 ο διατελείαν εξεπληρωμήν. λοιπόν απού την σήμερον και ο/ μπρός να είναι και να γρουκάτε ο αυτός τόπος του άνωθεν/ καπετάν γιώργι πράγμα εδικόν του καθολικόν. να το εξουσιάζει να το ποιή ως βούλεται. παιδιών παιδιών του/ τέκνων τεκνών του. μην ημπορώντας τηνάς να τον/ πηράξη να τον διασίσει ποτέ εις τον αιώνα μήτε εδι/ κός μήτε ξένος εις κάθε καιρόν οπού να είναι. όθεν κο/ τέντα τα δύο μέροι γράφουν το παρόν και παρακαλούν και του κάτωθεν μαρτύρους:-

μάρτυρας ο κατζούλης αρχοντάκης
μάρτυρας ο βαρδής μανολακάκης
γερώννυμος νταμουλάκης μάρτυρας και γραφεύς

1730/ Μαρτίου 14

Την σήμερον ημέραν αναφάνησαν έμπροσθεν εμένα του γραφέως και κάτωθεν μαρτύρων. τα/ δύο μέροι αγαπητά. ο λεκανίδης καπετανάκης ο που/ λητής απού το ένα μέρος, και ο καπετάν γεώργις ζαμ/ πετάκης ο αγωραστής απού το άλλο μέρος. και θέλει και/ πουλί ξενεύει και αιωνίος αλλοτριώνει, ο λεκανίδης, του/ καπετάν γεώργι την μπάρτεν του τοχοράφι άγριο/ και καματερό οπού έχει εις τον πίσκοπον, και εις την σιαν/ μαργιά. οπού και είναι η παρτέ του. ο διά γρώσια πέντε./ ο διατελείαν εξεπλερομή ξέπραξης. και από την σήμερον και έμπροσθεν να είναι και να γρουκάται η αυτή πάρ/ τε απού και αν του πεύτη του άνωθεν λεκανίδη/ του αυτού/ καπετάν γεωργίου του ζαμπετάκη πράγμα εδικόν του/ καθώς το αγόρασε. παιδιών παιδιών του, τέκνων τε/ κνών του χωρίς τινός εναντι-ώματος. πουλήσει, χαρίσει,/ προυκήσει, και ή τι καλά θέλει του φανή. και να μην μπο/ ρί τινάς να τον επηράξη εις πάσαν καιρόν οπού νά/ ναι. μήτε εδικός, μήτε ξένος και καθώς το αγόρασε και είναι πράγμα εδικόν του καθολικόν.

και ούτως κοτέντα/ τα δύο μέρει πουλητής και αγοραστής γράφουν το παρόν και βάνουν και μαρτύρους:-

μάρτυρας ο νικόλας μουντάκης
μάρτυρας ο δημήτρις πληκουνάκης
παπά νικηφόρος μάρτυρας και γραφεύς μεθέλημα των δύο μερίδων.

1731 / Φεβρουαρίου 7

Την σήμερον ημέραν θέλουν και πουλούν και ξενέβουν/ και αιωνίως αλλωτριώνουν οι έξι αδελφοί ξερβουνδάκι/δες, ο κάκλης, ο μούτζος, ομπούζος, ο μάρος, ολιώς, ομι/χελής, εκείνην την μπάрте το αδερφικόν οπού/ έχουν από πατριγωνικών τως. την μαδάρα ονομα/ζόμενην στην λυβάδα. νόμι κάθε χρόνον λύτρες έξι./ο διαγρώσια τρία. ο διατελείαν εξεπλερωμήν. και έ/ τζη ομολογούμεν οι έξι αδελφοί οι πουλιτάδες πως/ ελάβαμεν στα χέρια μας τα τρία γρώσια σώα και ανελυ/πές. απού τρία αδέλφια του καπετάν γεώργι τους υ/ούς τον βαρδί, τον μανούσο, και τον τζανή, ο διατελείαν εξεπλερωμήν ξέπραξης εις τον αιώνα. και έτζη α/πού την σήμερον και έμπροσθεν να είναι και να γρυκάται/ η αυτή μαδάρα των αυτών τριών αδελφών, πράγμα/εδικόνονται. και να μην μπορί τινάς να τους πυράξι, ή να/ τους διασίσει εις κάθε καιρόν οπού νάναι. μόνον να είναι/ πράγμα εδικόν τοναι να το κάνουν ότι καλά θέλει τότε/ φανή. δίχως καμιάς λογής ασκούζια. και έτζη κοτέντοι/ των εγράφομεν το παρόν μέμαρτύρους εις ένδιξην

παπά νικηφόρος μάρτυρας
μάρτυρας ο θόδωρος σαβγιωλής
ιερομόναχος παρθένιος μάρτυρας και γραφέως
μεθέλη/μα των δύο μερίδων

1732 / δεκεμβρίου 6

Την σήμερον ημέραν συβάζονται τα δύο μέρει αγαπητά, έμπροσθεν των κάτωθεν υπογεγρα/μένων μαρτύρων, και εμένα του γραφέως. ο λου/λούδης καπαδοκάκης από την αράδενα, απού το/ ένα μέρος και απού το άλλο μέρος ο καπετάν γεώργις/ ζαμπετάκης απού την ανώπολην. και θέλει και πουλί ξενεύει, και αιωνίως αλλωτριώνει, ο αυτός λουλούδης,/ του καπετάν γεώργι ένα κοματάκι χοράφι το έχει / εις το αμυγδάλιδι την πάρτεν του, το οποίον το/ έχει απολογαριασμόν της μάνας του αδερφο-

μύρι. ο/ διατελείαν εξεπλερωμην
ο διαγρώσια δώδεκα ήμυσι. και
από την σήμερον και έμπροσθεν
να είναι και να/ γρουκάτε του αυ-
τού αγωραστή, του καπετάν
γεώργι / ζαμπετάκι. πράγμα εδι-
κόν του, καθώς το αγώρα/σε.
παιδιων παιδιών του, τέκνων
τεκνών του, κα/ νοντάς το ότι
καλά θέλει του φανεί. πουλίσι,
χαρί/ροσθεν να είναι και να/
γρουκάτε του αυτού αγωραστή,
του καπετάν γεώργι/ζαμπετάκι.
πράγμα εδικόν του, καθώς το
αγώρα/σε. παιδιων παιδιών του,
τέκνων τεκνών του, κα/ νοντάς
το ότι καλά θέλει του φανεί.
πουλίσι, χαρί/σι προουκίσει. μην

ημπορόντας τινάς να τον ε/πηράξη δια κάθε καιρόν οπού νάναι. μήτε
εδικός, / μήτε ξένος. καθώς το αγώρασε, και είναι πράγμα ε/ δικόν του.
από την σήμερον και εκείθες. και ούτως τα δύο/ μέροι κοτέντα γράφουν το
παρόν, και βάνουν και μαρτύρους

Μάρτυρας ο στρατής χουμελαδάκης

μάρτυρας αροχοντάκης άρχος

μάρτυρας ο μανόλης παλασάκис /παπά νικηφόρος γεωργιλαδάκης

μάρτυρας και γραφέως/ με θέλημα των δύο μερίδων.

1733 / μαΐου 11

Με του παρόντος υστρουμέντου της πουλίσιας. συβάζου/ νται αγα-
πητά έμπροσθεν εμένα το γραφεως, και των/ κάτωθεν μαρτύρων ο καπε-
τάν γεώργις ο ζαμπετάκης/ απού το ένα μέρος. και οι τέσσερεις αδελφοί
αροχοντά/κηδες. ο μανόλης, ο βαρδής, ο μανούσως, κ' ο στρατής, α/ πού το
άλλο μέρος. κ' θέλουν κ' πουλούν ξενέβουν κ' αι/ωνίος αλλοτριώνουν αυτοί
Οι τέσσερεις αδελφοί του/ καπετάν γεωργίου ζαμπετάκη. Την πάρτεν του
/ κυρού τοναι την μαδάρα λύτρες τρεις. ο διαγρώσια/ ένα ήμυσι. ο δια-
τελείαν εξεπλερωμήν. και από την/ σήμερον και έμπροσθεν να είναι και

ναγρυνάται πρά/μα ίδιον και καθολικόν αυτινού του καπετάν γεω/ργίου καθώς το αγόρασε. Παίδων παιδιών του τέ/κνων τεκνών του, πουλίσει χαρήσει κανοντάς το ότι κα/λά θέλει του φανεί. και να μην μπορεί τινάς να τον/ πηράξη μήτε edικός, μήτε ξένος εις πάσα καιρόν/ οπού νάναι. και ούτως κοτέντα τα δύο μέροι, κάνουν/ το παρόν και γράφουν και μάρτυρας. μάρτυρας ο θόδωρος κουλάκης μάρτυρας ο γεώργιος τζαγαναδάκης

Παπά νικηφόρος μάρτυρας και γραφέως

1733/ δεκεμβρίου 25

με του παρόντος ηστρουμέντου της πουλισιάς, συμβάζουν/ται τα δύο μέροι αγαπητά, έμπροσθεν εμένα του/ γραφέως και των κάτωθεν υπογεγραμμένων μαρτύρων. ο βαρδής τζελιουδάκης απού το ένα μέρος. και ο βαρδής καπετανογιωργιάκης απού το άλλο μέρος/ μετά αδέρφια του τον μανούσω, και τον τζανή. ότι/ δίδει πουλεί ξενέβει και αιωνίος αλλοτριώνει ο άνωθεν βαρ/δής τζελιουδάκης των άνωθεν τριών αδελφών/ καπετανάκιδων, του βαρδή του μανούσω, και του τζανή. την μπάρτεν του το χοράφι σπού έχει από του κυ/ρού του εις τον πίσκοπον, τζη αγριούς και εις την σαμαργια, ο διά γρώσια έξ και παράδες είκοσι επτά ο δ/ια τελείαν εξεπλερωμήν και από την σήμερα και ομπρός/ να είναι και αγρυκάτε των αυτών τριών αδερφών των α/γοραστάδων καθώς το αγωράσασι μαζί πρά/γμα edικόν/ τοναι συν τοις κληρονόμοις και διαδόχοις αυτών. Πουλή/σων χαρίσουν κανοντάς το ως καλά θέλει τον εφανή. και/ ούτως κοτέντα τα δύο μέροι γράφουν το παρόν και/ βάνουν και τους κάτωθεν μαρτύρους:

μάρτυρας ο νικολός ξερβουδάκης

παπά νικηφόρος μάρτυρας και γραφέως με θέλημα των δύο μερίδων

Γλωσσάρι

Αδερφομύρι (αδερφομοίρι) = οικογενειακή περιουσία μοιρασμένη μεταξύ των αδελφών, **ασκούζια** = μεμψιμοιρία, **άσπρα** = μικρά αργυρά νομίσματα (3 άσπρα - 1 παράς), **μτφ.** = χρήματα, **Βεκύλης** = πληρεξούσιος, **γροικάται** = ανήκει (κυριολ: ακούγεται), **γρόσι** = τουρκικό νόμισμα από καθαρό ασήμι, **διασίσει** = ενοχλήσει, **διφθέριον (τεφτέρι, ντεφτέ-ρι)** = κατάστιχο, **εναντίωμα** = αντίρρηση, **εν μπατί ή εμπατή** = εν παντί, **εν προστεν** = έμπροσθεν, **εμπροστάς** = μπροστά, **έστοντας** = έστω, **ηντζή-ρκα και τσίρκα** = περίπου, **ιπήρασή μου** = μου πήραν, **ηστρουμέντο** = εργαλείο εδώ με την έννοια του επίσημου εγγράφου, **κάρτο** = το 1/4, **κύρης** = πατέρας, **κουτέντη και κοτέντοι** = ευχαριστημένοι, ικανοποιημένοι (κοντέντοι), **κόνη** = εγγόνι, **λίτρες και λύτρες** = μονάδα νομισματική, **μιράσι** = μερίδιο, **μπενοβγαρσιά** = δίοδος, **(ν)ιφαδούρων** = των νυφάδων (συζύγων των υιών κάποιου), **ξεπλερωμή ξέπραξης** = αποπληρωμή, **ορφανικόν** = περιουσία που περιέρχεται στο τέκνο μετά το θάνατο των γονέων του, **πατρογονικόν** = κληρονομιά από τους γονείς, προγόνους, **παράς παράδες** = τουρκικό νόμισμα (40 παράδες = 1 γρόσι), **πάρτε** = (πάρτη) μερίδιο, **πεσίνι** = τοις μετρητοίς, **πείραξη** = ενόχληση, **πουλώ, ξενεύω και αιωνίως αλλοτριώνω** = συνήθης έκφραση παντελούς αποποίησης, **προυκιό** = προϊόν, **ρεάλια** = αρχικά Ισπανικό αργυρό νόμισμα (επί Ενετοκρατίας). Αργότερα και Τουρκικό, **ρούπι** = το 1/8 του πήχυ, **σεφίς και σεφής** = γείτονας, **σόχορο (σώχωρο)** = περιφραγμένο χωράφι μέσα ή κοντά στο χωριό, **στημαδόρος** = εκτιμητής, **στημάρω (στιμάρω)** (ενετ. stimar) = εκτιμώ, **στράτα κομούνα** = δημόσιος δρόμος, **συβάξομαι (και συνηβάξομαι και συμβαστικά)** = συμβιβάζομαι, συμφωνώ, **ταβάς** = δίκη, **τεμεσούκι** = συμβόλαιο, **τελεία ξεπουλησία, ή ξεπλερωμή** = πλήρης εξόφληση, **τζερεμές** = πρόστιμο

